

Başvuru Numarası : 2023/2034-2024/1371
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.12.2024/53
Karar Numarası : 2024/1263
Başvuran : C.K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURULARIN KONUSU

1. Başvuranın kaldığı ceza infaz kurumunda personel tarafından darp edilmek ve cinsel tacize uğratılmak suretiyle işkence ve insanlık dışı muameleye maruz bırakıldığı, muamele dolayısıyla ayak bileğinin kırıldığı, alınan darp cebir raporunun eksik düzenlendiği ve tekrar darp cebir raporu alınması talebinin yerine getirilmediği ile şikayetlerine ilişkin başvurduğu idari ve adli mercilerden cevap alamadığı ve başvurularının inceleme yapılmaksızın sonuçlandırıldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçelerinde özetle;

a. 16/8/2023 tarihinde barındığı ceza infaz kurumunda işkence ve insanlık dışı muameleye maruz kaldığını ve bu sebeple anılan tarih itibarıyla açlık grevine girdiğini,

b. Maruz kaldığı kötü muamele dolayısıyla ayak bileğinin kırıldığını iddia etmiştir.

3. Muhatap Antalya S Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşlerde ve eklerinde özetle;

a. Başvuranın müdürle görüşme talepli dilekçesine istinaden 16/8/2023 tarihinde odasından alınıp getirildiği, yerinde hazır bulunan görevlilere tehdit ve hakarete bulunduğu, bir görevliye kafa atmak suretiyle dudağını patlattığı, bir personele yumruk attığı ve ağzında sakladığı jilet ile diğer görevlilere saldırdığı,

b. Başvuranın saldırısı üzerine görüşmenin sonlandırıldığı ve başvuranın odasına götürüldüğü, başvuranın odasında bulunan kapıya vurarak diğer mahpusları galeyana getirecek şekilde söylemlerde bulunduğu, durum üzerine başvuranın müşahede odasına alındığı ve sakinleştikten sonra hakkında darp cebir raporu aldırılmak üzere hastaneye gönderildiği,

c. Konu hakkında düzenlenen olay tutanağına istinaden başvuran hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı, başlatılan disiplin soruşturması neticesinde “hükümlü ve tutukluları kasten veya neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralamak ile görevlileri her türlü kasten yaralamak” eyleminden dolayı başvurana 11 gün hücreye koyma disiplin cezası verildiği,

ç. Başvuranın 16/8/2023 tarihinde hastaneden getirildikten sonra odasına götürüldüğü, saat 22.00

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

civarında başvuranın yatağını oda kapısının önüne yerleştirdiği ve ateşe verdiği, olaya anında müdahale edilerek ateşin büyümeden söndürüldüğü, “kasten yangın çıkartmak” eyleminden dolayı başvurana 20 gün hücreye koyma disiplin cezası verildiği,

d. Başvuranın 17/8/2023 tarihinde açlık grevine başladığı ve 14/11/2023 tarihine kadar açlık grevini sürdürdüğü,

e. Açlık grevine gitmesi ve ısrarla yeni adli rapor alınmasını istemesi dolayısıyla 18/10/2023 tarihinde Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesine genel adli muayene raporu için sevk edildiği, yapılan muayenesinin sonucunda “Darp-cebir yoktur. Hastanın Psikiyatri kontrolü önerilmiştir.” şeklindeki hekim notu üzerine bu tarihten sonra başvuranın düzenli olarak psikiyatri kontrollerinin yaptırıldığı ve Manisa Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesine sevkinin sağlandığı,

f. Ayak bileğindeki kırıkla ilgili olarak başvuranın; Kuruma gelmeden önce sol bacağından ameliyat olduğu ve ayağına platin takıldığı, Kuruma geldikten sonrada şikayetlerinin devam etmesi üzerine 27/3/2024 tarihinde Antalya Kepez Devlet Hastanesi Ortopedi Polikliniğine sevkini yapıldığı, başvuranın muayenesi sonucunda hekim tarafından “Sol tibia draft kırığı. Kaynama (+) medial malleol kırığı (nonunion). İleri merkezde tedavi önerilir.” şeklinde not düşüldüğü ve ilaç reçete edildiği,

g. Başvuranın; 17/4/2024 tarihinde Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ortopedi Polikliniğine sevk edilerek ameliyat hazırlıklarına başlandığı, 6/6/2024 tarihinde Polikliniğe yatış işleminin yapıldığı, 10/6/2024 tarihinde sol bacağından ameliyat edildiği ve 11/7/2024 tarihinde kontrol muayenesinin yapıldığı,

ğ. Başvuranın şikayeti üzerine Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı, yapılan soruşturma sonucunda soruşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği,

h. Yapılan iş ve işlemlerde mevzuata aykırı bir durum tespit edilmediği, başvurana kötü muamele yapılmadığı, başvuranın mağdur edilmediği, bahsi geçen iddiaların yasal dayanaktan yoksun ve tamamen asılsız olduğu belirtilmiştir.

4. Başvuran tarafından sunulan 27/10/2023 ve 11/10/2024 tarihli yazılı görüşlerde özetle;

a. 16/8/2023 tarihinde, Kurumda gündüz vardiyası personeli tarafından kendisine işkence yapıldığını, personelin cinsel saldırısına maruz kaldığını, işkence sebebiyle sağlığının kötüleştiğini ve Antalya Araştırma Hastanesine sevk edildiğini,

b. Tekerlekli sandalyede taşınarak anılan Hastaneye getirildiğini, Hastanede muayene edilmediğini ve şikayetinin dinlenilmediğini, vücudunun üçte ikisinde kanama ve morarma olduğunu, bu sebeplerle anılan tarihteki darp cebir raporunun eksik düzenlendiğini,

c. Darp cebir raporunun eksik düzenlenmesi sebebiyle başvurduğu Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı ve İnfaz Hakimliği tarafından şikayetinin kabul edilmediğini, adli tıp kurumundan rapor alınması talepli dilekçesine Başsavcılıkça cevap verilmediğini,

ç. Anılan tarihte Hastaneden kendisini alarak Kuruma geri götüren gece vardiyasında görevli personelin kendisine işkence yaptığını, kendisini ve ailesini öldüreceklerini söylediğini, bunun üzerine tekrar darp cebir raporu alınmasını talep ettiğini ancak talebinin Kurumca yerine getirilmediğini,

d. İşkenceye uğraması, darp raporu alamaması ve devam eden psikolojik baskıya karşı başvurduğu Kurum İdaresi ve savcılıktan cevap alamaması sebepleriyle 17/8/2023 tarihinde açlık grevine başladığını,

e. Kurumda yaşadıklarından dolayı 12/9/2023 tarihinde Adalet Bakanına ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine, 19/9/2023 tarihinde Antalya İnfaz Hakimliğine; 20/9/2023, 19/10/2023 ve 27/10/2023 tarihlerinde Antalya Cumhuriyet Başsavcılığına dilekçeyle başvurduğunu ancak cevap alamadığını,

f. Bazı şikayetlerine anılan Başsavcılık tarafından inceleme yapılmaksızın takipsizlik kararı verildiğini,

22/9/2023 ve 28/9/2023 tarihli savunmalarında ilgili İnfaz Hakimliğine mağduriyetini bildirdiğini fakat inceleme başlatılmadığını,

g. Anılan tarihte maruz kaldığı kötü muamele dolayısıyla ayak bileğinin kırıldığını, adli tıp kurumundan alınacak durum bildirir sağlık raporu ile bileğinin kırılma tarihinin ve kırılma sebebinin ortaya konulabileceğini ve gerçeğin ortaya çıkarılabileceğini iddia etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

"Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. Mezkûr Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır. Mezkûr maddenin dördüncü fıkrasında; "*Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.*" hükmüne yer verilmiştir.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası şu şekildedir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;

a) *Kurumun görev alanına girip girmediği,*

(...)

ç) *Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı,*

(...) yönlerinden

incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte

incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK)'in amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları ile muhatap Kurum yazılı görüşleri ve ekleri ilgili mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

13. Başvuranın iddiaları yönünden başvurunun esas incelemesi yapılmadan önce Kurumun, İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması görevi açıklanmalı ve başvuru konusunun bu kapsamda kalıp kalmadığı değerlendirilmelidir.

14. 6701 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde ulusal önleme mekanizması görevinin kapsamı; özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerlerde işkence ve kötü muamele vakalarının yaşanmaması amacıyla bu yerlere yönelik izleme, inceleme, denetleme, değerlendirme ve raporlama faaliyeti şeklinde açıklanmıştır.

15. OPCAT'in 19'uncu maddesi uyarınca ulusal önleme mekanizmaları; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile bu kişilere yönelik tutumu düzenli olarak izlemek, sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezanın önlenmesi için Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak ilgililere tavsiyelerde bulunmakla yetkilendirilmiştir.

16. Somut başvuruda, başvuran Kurumda maruz kaldığı uygulamalar dolayısıyla farklı tarihlerde çeşitli adli ve idari mercilere dilekçeyle başvurduğunu ancak dilekçelerine cevap alamadığını ayrıca bazı adli mercilerce başvurularına dair inceleme yapılmaksızın takipsizlik kararı verildiğini ya da inceleme başlatılmadığını iddia etmiştir.

17. Anayasası'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36'ncı maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.*" Bu hüküm, Anayasa Mahkemesi (AYM) tarafından, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin 6'ncı maddesiyle koruma altına alınan adil yargılanma hakkı ile adil yargılanma hakkı kapsamında bulunan mahkemeye erişim ve gerekçeli karar haklarını içerdiği şeklinde yorumlanmaktadır (AYM, *Hüseyin Balçılar*, B. No.: 2019/36647, 11/1/2024, para. 25; *İrfan Güven*, B. No.: 2019/29240, 12/4/2023, para. 3).

18. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin korunması*" başlıklı 40'ıncı maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlâl edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden*

başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.”

19. Anayasa'nın “*Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı*” başlıklı 74'üncü maddesinin ilgili kısmı şu şekildedir:

"(1) Vatandaşlar (...) kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

(2) Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, gecikmeksizin dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir."

20. AYM'ye göre kişilerin kamu makamlarına seslerini duyurabilme ve bu makamlardan bilgi edinebilme amaçlarına hizmet eden anayasal bir insan hakkı olan dilekçe hakkı, hak arama özgürlüğünün en önemli araçlarından biridir ve bilgi edinme hakkıyla sıkı sıkıya bağlıdır (AYM, *Hasan Ercan*, B. No.: 2015/54, 12/11/2019, para. 41; *Ahmet Kılıçelli*, B. No.: 2017/31069, 30/9/2020, para. 43).

21. Yukarıda yer verilen mevzuat ve mahkeme kararları doğrultusunda; başvuranın dilekçeleriyle ilgili söz konusu iddialarının özü itibarıyla adil yargılanma hakkı ile dilekçe ve bilgi edinme hakkı kapsamında kaldığı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, başvurudaki bu iddiaların TİHEK'in ulusal önleme mekanizması görevi alanına girmemesi sebebiyle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

22. Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve AİHS'in 3'üncü maddesi, herhangi bir sınırlama öngörmeksizin işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının bu mahiyeti sebebiyle Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde dahi yasağa istisna öngörülmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15'inci maddesi benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörmemiştir (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *Selmouni/Fransa*, B. No.: 25803/94, 28/7/1999, para. 95; *Assenov ve Diğerleri/Bulgaristan*, B. No.: 24760/94, 28/10/1998, para. 93.).

23. AİHM, kötü muamele konusundaki iddiaların uygun delillerle desteklenmesi gerektiğini belirtmektedir (AİHM, *Klaas/Almanya*, B. No.: 15473/89, 12/9/1993, para. 30). Mahkeme, bir delilin değerlendirilmesinde “*makul kuşkunun kalmaması*” şeklindeki kanıtlama standardını kabul etmektedir ancak Mahkeme böyle bir kanıtlamaya yeterince güçlü, açık ve tutarlı çıkarsamalardan veya aynı biçimde çürütülememiş karinelere de varılabileceğini eklemektedir (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No.: 5310/71, 18/1/1978, para. 161). Bununla birlikte, AYM de iddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için soyut iddiaya dayanan şüphe ötesinde makul kanıtların varlığı gerektiğinden bir kanıtın ancak yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilmemiş birtakım karinelere oluşabileceğinin ve bu hususlara ek olarak kanıtlar değerlendirilirken ilgililerin süreçteki tutumlarının da dikkate alınması gerektiğinin altını çizmektedir (AYM, *Turan Günana*, B. No.: 2013/3550, 19/11/2014, para. 33).

24. Bir delil yeterince sağlam, açık, birbiriyle uyumlu çıkarımların; aksi ispat edilemez maddi karinelere bir arada var olmasıyla elde edilebilir (AİHM, *Subaşı ve Çoban/Türkiye*, B. No.: 20129/07, 9/7/2013, para. 33). AİHM tarafından; bir kişinin sağlıklı bir şekilde gözaltına alındığı ancak serbest bırakılana kadar yaralı olduğunun tespit edildiği durumlarda, özellikle kişinin iddiaları tıbbi raporlarla destekleniyorsa görevlilerin güç kullanmadığını ya da kullanılan gücün aşırı olmadığını ispat etme ve makul bir açıklama yapma görevinin devlete ait olduğu ifade edilmiştir (AİHM, *Satık/Türkiye*, B. No.: 60999/00, 8/6/2008, para. 31). Böyle bir durumda ispat külfetinin yer değiştirdiği, devletin yaralanmaların nasıl meydana geldiğine dair makul bir açıklama yapma ve mahpusun ifadesindeki çelişkileri giderecek uygun kanıtlar sunma yükümlülüğü olduğu da ifade edilmiştir (AİHM, *Rehbock/Slovenya*, B. No.: 29462/95, 23/4/1999, para. 75).

25. AİHM, ayrıca dış dünyayla ilişkisi kesilen, kendisine destek olabilecek, gerekli kanıtları

oluşturabilecek doktor, avukat, aile yakını veya arkadaşlarla görüşmesi engellenen mahpus açısından iddialarını desteklemenin zor olduğunu, yürütülen soruşturmanın teoride olduğu gibi uygulamada da etkili olabilmesi için görgü tanıklarının ifadeleri, bilirkişilerin incelemeleri ve yaralar hakkında hazırlanan kesin ve tam bir özet ve yaraların nedenine ilişkin tıbbi saptamaların objektif analizini sağlamaya yönelik ek tıbbi belgeler dahil olmak üzere söz konusu olaylara ilişkin kanıtlar elde etmek için devlet yetkililerinin elinde bulunan makul önlemleri alma zorunluluğu bulunduğunu vurgulamıştır (AİHM, *Batı ve Diğerleri/Türkiye*, B. No.: 33097/96-57834/00, 3/6/2004, para. 134).

26. Öte yandan, bir muamelenin kötü muamele kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekmektedir. Bu asgari eşik göreceli olup, her olayda asgari eşğin aşıp aşılmadığı somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda muamelenin süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşımaktadır (AYM, *Tahir Canan*, B. No.: 2012/969, 18/9/2013, para. 23). Değerlendirmeye alınacak bu unsurlara muamelenin amacı ve kastı ile ardındaki saik de eklenebilir (AİHM, *Aksoy/Türkiye*, B. No: 21987/93, 18/12/1996, para. 64; *Eğmez/Kıbrıs*, B. No: 30873/96, 21/12/2000, para. 78; *Krastanov/Bulgaristan*, B. No: 50222/99, 30/9/2004, para. 53).

27. AİHM'e göre, cezaevinde güvenliği sağlamak, düzeni korumak ve suç işlenmesini önlemek için sınırları belli bazı durumlarda, iç hukuk hükümlerine uygun olarak ve kaçınılmaz olması ve aşırı olmaması koşuluyla fiziksel güce başvurulması kötü muamele teşkil etmez (AİHM, *Ivan Vasilev/Bulgaristan*, B. No.: 48130/99, 12/4/2007, para. 63; *Dedovskiy ve diğerleri/Rusya*, B. No.: 7178/03, 15/8/2008, para. 82). Ancak kişinin kendi davranışından veya tutumundan dolayı fiziksel güce başvurmak kesinlikle zorunlu hâle gelmedikçe bu tür fiillerde bulunulması, prensip olarak, kötü muamele yasağını ihlal edecektir. Bu bağlamda, AİHM, suçla mücadeleye özgü inkâr edilemez zorlukların, bireylerin vücut dokunulmazlığı açısından sağlanacak korumaya sınırlar koymasını haklı kılamayacağını belirtmektedir (AİHM, *Ribitsch/Avusturya*, B. No.: 18896/91, 4/12/1995, para. 38). Bu sebeple, bazı durumlarda sınırları belli bir şekilde güvenlik güçleri tarafından fiziksel güce başvurulmasının kötü muamele olmadığı kabul edilebilmektedir (AYM, *Ali Rıza Özer ve diğerleri*, B. No: 2013/3924, para. 82).

28. Başvuran, 16/8/2023 tarihinde barındığı Kurumda personel tarafından darp edilmek ve cinsel tacize uğramak suretiyle işkence ve insanlık dışı muameleye maruz bırakıldığını, personelin kendisini ve ailesini öldüreceklerini söylediğini iddia etmiştir. Muhatap Kurum, başvuranın müdürle görüşme talepli dilekçesine istinaden 16/8/2023 tarihinde odasından alınıp getirildiği görüşme yerinde, hazır bulunan görevlilere tehdit ve hakarete bulunduğunu, bir görevliye kafa atmak suretiyle dudağını patlattığını, bir personele yumruk attığını ve ağzında sakladığı jilet ile diğer görevlilere saldırdığını, agresif tavırlar sergileyerek hakaret ettiğini ve odasına geri getirildikten sonra saat 22.00 civarında başvuranın kendi yatağını ateşe verdiğini diğer taraftan başvurana herhangi bir kötü muamelede bulunulmadığını, başvuranının kötü muameleye maruz bırakıldığına ilişkin iddialarının soyut olduğunu ve gerçeği yansıtmadığını belirtmiştir.

29. Olayla ilgili olarak başvuran ve D. C., M. Ö. ve A. K. isimli 3 personelden alınan imzalı ifade tutanakları incelenmiştir. Başvuranın ifade tutanağında başvuran özetle; "16/8/2023 tarihinde bir mağduriyetim için Kurum Müdürü ile görüşmek istedim. Beni müdür görüşü diye götürdükleri yerde bana saldırdılar. Önce falakaya sonra da işkenceye başladılar. Cinsel saldırıda bulundular. Beni, ailemi, anamı ve kardeşim M. K.'yi öldüreceklerini, kendilerinin devlet olduklarını söylediler. Günlerce bana psikolojik işkenceye devam ettiler." şeklinde beyanda bulunduğu, anılan personelin ifade tutanaklarında ise özetle; "16/8/2023 tarihinde saat 15.00 sularında Hazır Kuvvet Biriminde, vardiya personeli tarafından başvuranın Müdür ile görüşmek istediği yoksa odayı yakacağını belirttiği tarafımıza söylendi. Bunun

üzerine Kurum nöbetçi müdürüne haber verildi. Müdürün talimatı ile dilekçesine istinaden başvuran görüş sağlanması için Hazır Kuvvet Birimine getirdik. Odaya aldık ve kendisine müdürün birazdan geleceğini söyledik. Başvuran 'Bugün revirdekilere ayar verdim. Benim kim olduğumu çok iyi biliyorsunuz. Müdürünüz de birazdan göreceksiniz.' dedi. Başvuran bize (...) şeklinde hakaret etti, bizi tehdit etti ve tahrik edici davranışlarda bulundu. Biz ise başvurana sükûnetini korumasını ve sessizce beklemesini söyledik, bu esnada başvuran (...) sicil numaralı personelin yüzüne kafa attı, bunun üzerine başvurana müdahale etmeye çalıştık, bu sırada başvuran diğer bir personelin sağ koluna doğru yumruk attı ve daha sonra ağzından çıkarttığı jiletle hedef gözetmeksizin bize saldırdı, elindeki jileti vermemek için direndi ve uzun süren tüm ikna çabalarına rağmen jileti bırakmayan başvuranın bir anlık boşluğundan faydalanarak zor kullanma yetkisi çerçevesinde başvurunu kollarından tutup yere yatırdık ve bir personel çelik eldivenle jileti başvuranın elinden aldı ve başvurunu odasına götürmek üzere odadan ayrıldık." ifadelerine yer verildiği görülmüştür.

30. Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi tarafından başvuran ve iki Kurum personeli hakkında düzenlenen 16/8/2023 tarihli ve hekim imzalı Adli Olgu Bildirim Formları incelenmiştir. Başvuranla ilgili Formda; "Cezaevinde kavga sonucunda darp edildiğini beyan eden hastanın sistem muayeneleri doğal. Sol frantel bölgede yüzeysel ekimoz mevcut. Şikayetler BTM (Basit Tıbbi Müdahale) ile giderilebilir." ifadesine, Kurum Personeli A. K. hakkında düzenlenen Formda; "Mahpus tarafından darp edilen hastanın her iki kol - ön kol volar ve dorsal yanında ekimotik alan mevcut. (...)" ifadesine ve Kurum personeli M. Ö. hakkında düzenlenen Formda ise; "Mahpus tarafından darp edilen hastanın (...) sağ alt çene köpek dişlerinde hassasiyet mevcut. Şikayeti BTM ile giderilebilir." ifadesine yer verildiği görülmüştür.

31. Muhatap Kurum Disiplin Kurulu Başkanlığının 29/8/2023 tarihli ve 2023/... sayılı kararıyla başvurana olay tarihinde saat 21.54 civarında kaldığı odada kasten yangın çıkarmaktan ve 31/8/2023 tarihli ve 2023/... sayılı kararıyla personeli kasten yaralamaktan disiplin cezası verildiği görülmüştür. Muhatap Kurumdan anılan cezaların kesinleştiği ve infaz edildiği bilgisi alınmıştır.

32. Muhatap Kurumdan hazır kuvvet odasında kamera bulunmadığı bilgisi edinilmiş olmakla birlikte anılan olayla ilgili diğer alanlardaki güvenlik kamera kayıtları alınmıştır. Kamera kayıtlarında başvuranın olay günü, sakin bir şekilde personelle birlikte yan yana yürüyerek hazır kuvvet odasına geldiği ve odaya girdiği, odadan çıkarken ise personel tarafından başvuranın kollarına girilerek odadan çıkarıldığı, odasına ve sonrasında hastaneye sevk edilmek üzere mahkum kabul bölümüne götürüldüğü, başvuranın hastaneden geri geldikten sonra döndüğü odasında yangın çıkardığı, personelin yangına müdahale ettiği ve başvurunu odasından çıkarttığı ve dumandan etkilendiği değerlendirilen başvuranın kendine getirilmeye çalışıldığı görülmüştür.

33. Yukarıda yer verilen iddialar ile bilgi, belge ve kayıtlar çerçevesinde başvuranın müdürle görüşme talebi doğrultusunda müdürle görüşmek üzere götürüldüğü hazır kuvvet odasına yanında jiletle gittiği, odada bulunduğu sırada infaz ve koruma memurları ile başvuran arasında arbede yaşandığı ve bunun sorucunda başvuranın ve personelin yaralandığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda elde edilen verilerden personel tarafından yapılan müdahalenin meşru ve orantılı olmadığını kanıtlayacak bir unsur olmadığı değerlendirilmiş ve söz konusu olayda kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır. Diğer taraftan, başvuranın cinsel tacize ve öldürülme tehditlerine maruz kaldığına ilişkin iddialarının ise ayrıntılı bilgi veya herhangi bir delil içermediğinden soyut bulunduğu ve açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

34. Başvuran 16/8/2023 tarihinde maruz kaldığını iddia ettiği kötü muamele sonrasında darp cebir raporu alınmak üzere aynı gün gündüz sevk edildiği hastanede muayene edilmediğini ve şikayetin dinlenilmediğini, tekerlekli sandalyede taşınarak anılan Hastaneye getirildiğini ve vücudunun üçte ikisinde kanama ve morarma olduğunu bu sebeplerle 16/8/2023 tarihli darp cebir raporunun eksik düzenlendiğini ayrıca

Hastaneden kendisini alarak Kuruma geri götüren gece vardiyasında görevli personelin kendisine uyguladığını iddia ettiği kötü muamele üzerine tekrar darp cebir raporu alınmasını talep ettiğini ancak talebinin Kurumca yerine getirilmediğini öne sürmüştür. Bu iddialarına ek olarak yazılı görüşü sonrasında başvuran tarafından ayrıca anılan tarihte maruz kaldığı kötü muamele dolayısıyla ayak bileğinin kırıldığı ve ayak bileğinin kırılma sebebi ile zamanının adli tıp raporuyla ortaya çıkacağı ifade edilmiştir.

35. Başvuranın eksik darp raporu düzenlendiği iddiasına konu olan ve yukarıda yer verilen 16/8/2023 tarihli Adli Olgu Bildirim Formunun hekim tarafından kaşeli ve imzalı resmi belge olduğu, eksiklik iddiasının herhangi bir delille desteklenmediği ve söz konusu raporda başvuranın ayağıyla ilgili herhangi bir sorunun kayıt altına alınmadığı gözlemlenmiştir. Muhataptan alınan belgelerden, başvuranın Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesinde 18/10/2023 tarihinde yapılan muayenesi sonucunda, “Darp-cebir yoktur. Hastanın Psikiyatri kontrolü önerilmiştir.” şeklinde kaşeli ve imzalı hekim notu olduğu görülmüştür. Bu çerçevede, başvuranın 16/8/2023 tarihi sonrasında 18/10/2023 tarihinde tekrar darp ve cebir durumu yönünden muayene edildiği, her iki raporda da başvuranın ayak bileğinin kırıldığı iddiasını destekleyen bir ifadenin bulunmadığı dolayısıyla başvuranın darp cebir raporunun eksik düzenlendiği ve maruz kaldığı muamele neticesinde ayak bileğinin kırıldığı iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmıştır. Öte yandan, tekerlekli sandalyede hastaneye götürülmenin darp cebir raporunda eksiklik olduğuna delil olmayacağı hususu da göz önünde bulundurulduğunda söz konusu iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

36. Sonuç olarak, başvuranın iddiaları, muhatapın cevapları ve alınan belgeler ilgili mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde başvurulardaki iddialar kapsamında hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye